

BEZROBOCIE NA TERENACH WIEJSKICH WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

2019

Spis treści

Wstęp	3
1. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania	4
2. Bezrobocie rejestrowane na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2019 roku	6
2.1. Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie.....	6
2.2. Bilans osób bezrobotnych z terenów wiejskich.....	8
2.3. Struktura osób bezrobotnych z terenów wiejskich według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy	11
2.4. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	12
Podsumowanie	14

Wstęp

Województwo zachodniopomorskie powstało w wyniku reformy administracyjnej w 1999 roku, z połączenia dawnych województw: szczecińskiego i koszalińskiego oraz części: gorzowskiego, pilskiego i słupskiego. Obecnie region składa się z 21 powiatów – 18 ziemskich i trzech miast na prawach powiatu tj. Szczecin, Koszalin i Świnoujście oraz 113 gmin. Obszar województwa wynosi 22 892,48 km², według danych z dnia 31 grudnia 2019 roku teren ten zamieszkiwało 1 696,2 tys. osób, z czego 1 019,9 tys. w wieku produkcyjnym.

Region charakteryzuje się wysokim poziomem urbanizacji – 68,4% (Polska – 60,0%). Na obszarach wiejskich według danych z końca 2019 roku mieszkało 31,6% populacji województwa (535,5 tys. osób). Osoby zamieszkujące wieś stanowiły ponad połowę ludności w następujących powiatach: koszalińskim – 75,4%, polickim – 58,3%, pyrzyckim – 58,1%, gryfińskim – 54,1%, sławieńskim – 53,4%, choszczeńskim – 52,6%. Z danych dotyczących migracji w województwie zachodniopomorskim wynika, że liczba imigrantów nie rekompensuje skali emigracji, a saldo migracji ogółem w ostatnich latach przyjmowało ujemne wartości¹.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono stan i strukturę osób bezrobotnych z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego, a także bilans i skalę aktywizacji w tej grupie bezrobotnych. Dla porównania zaprezentowano także sytuację osób bezrobotnych zamieszkujących miasta w regionie. Źródłem danych i informacji były wyniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Statystycznego w Szczecinie, a z obszaru bezrobocia rejestrowanego sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01 i załącznik nr 5 do tego sprawozdania.

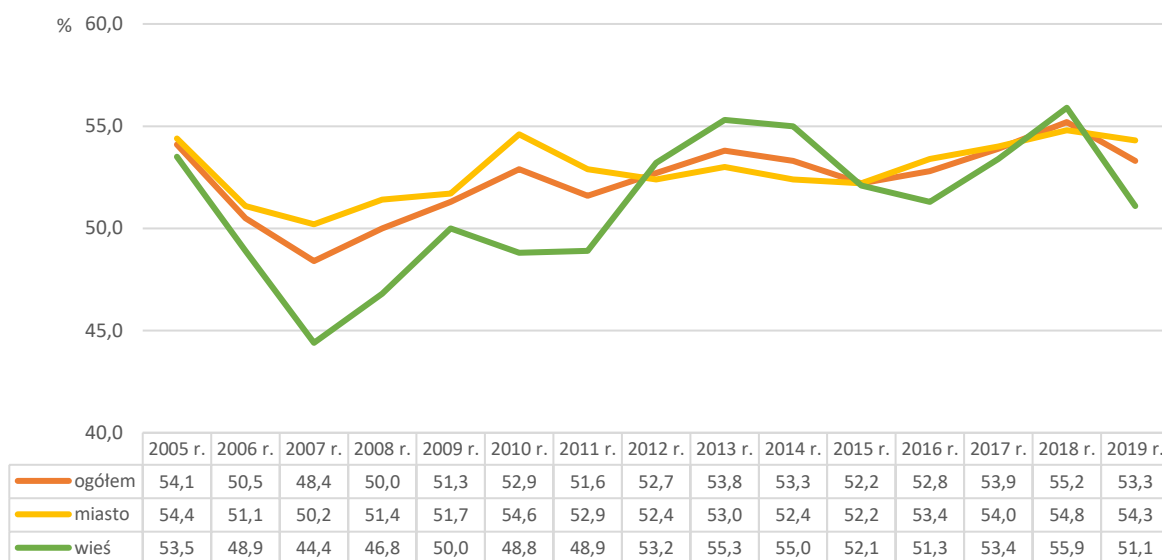
---

¹ „Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim w 2019 r.”, Urząd Statystyczny w Szczecinie; INFORMACJE SYGNALNE.

1. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania

Zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2019 roku współczynnik aktywności zawodowej² mieszkańców województwa zachodniopomorskiego kształtował się na poziomie 53,3% wobec 55,2% w analogicznym okresie 2018 roku. Wśród osób z terenów wiejskich w ostatnim kwartale 2019 roku współczynnik ten wyniósł 51,1% i był o 4,8 pkt proc. niższy niż w IV kwartale 2018 roku. Mieszkańcy miast charakteryzowali się wyższym współczynnikiem aktywności zawodowej wynoszącym w ostatnim kwartale 2019 roku 54,3%, o 0,5 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

Wykres 1. Współczynnik aktywności zawodowej ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale lat 2005 – 2019

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

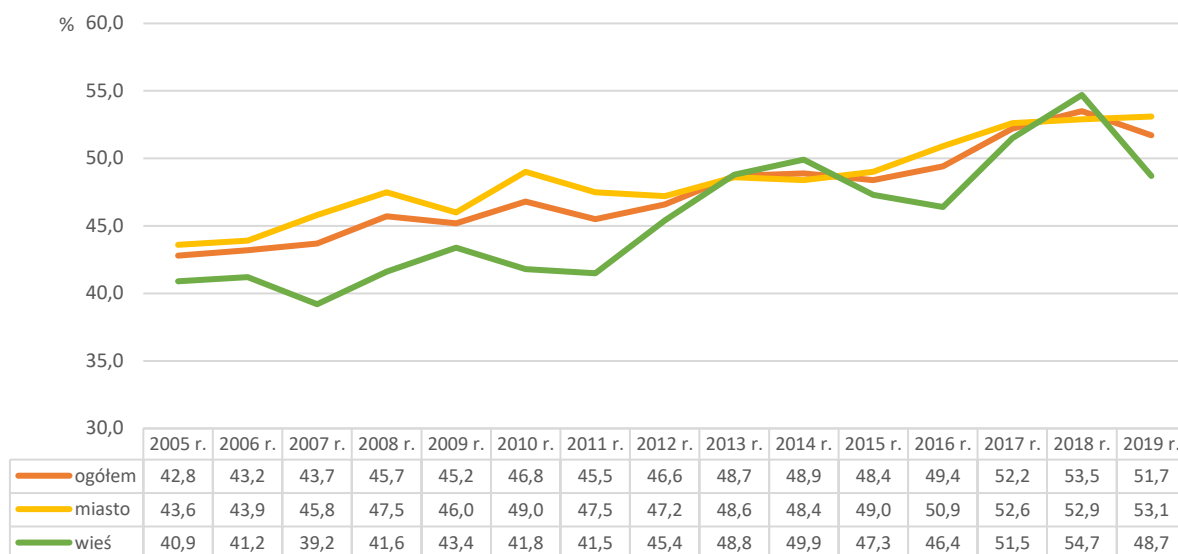
Na wykresie nr 2 zaprezentowano wskaźnik zatrudnienia³ mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, który w ciągu roku zmniejszył się z 53,5% w IV kwartale 2018 roku do 51,7% w IV kwartale 2019 roku. Wśród mieszkańców obszarów wiejskich pracowało 48,7% ludności wobec 54,7% w analogicznym okresie ubiegłego roku tj. o 6 pkt proc. mniej. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców miast był wyższy aniżeli w grupie osób z terenów wiejskich i wyniósł w IV kwartale 2019 roku 53,1%, o 0,2 pkt proc. więcej niż przed rokiem.

Wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności z IV kwartału 2019 roku informują o nieznacznym polepszeniu sytuacji na rynku pracy. Stopa bezrobocia (liczona według metodologii BAEL GUS) dla ludności ogółem w województwie zachodniopomorskim zmniejszyła się o 0,1 pkt proc. w stosunku do wyników z IV kwartału 2018 roku (z 3,1% na 3,0%). Zgodnie z wynikami z ostatniego kwartału 2019 roku bezrobocie na terenach wiejskich zwiększyło się, wyniosło 4,7% wobec 2,5% w analogicznym okresie 2018 roku. Natomiast w przypadku mieszkańców miast notowano spadek stopy bezrobocia o 1,2 pkt proc. (z 3,4% na 2,2%).

² Współczynnik aktywności zawodowej to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, płeć, miejsca zamieszkania, poziom wykształcenia, stan cywilny).

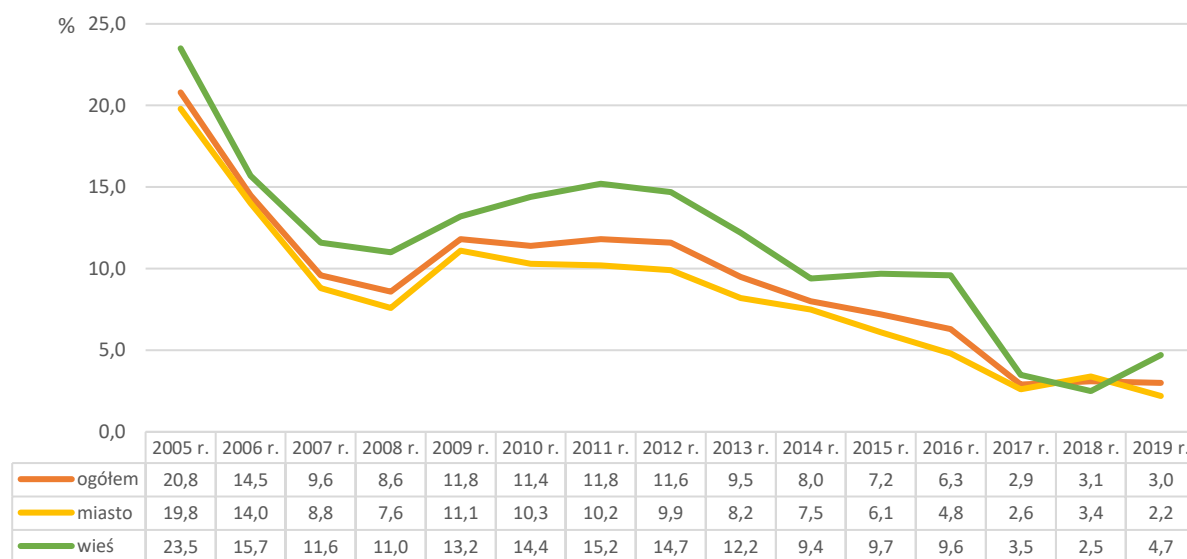
³ Wskaźnik zatrudnienia to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wykres 2. Wskaźnik zatrudnienia ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartale lat 2005 – 2019

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

Wykres 3. Stopa bezrobocia ludności województwa zachodniopomorskiego według miejsca zamieszkania w IV kwartałach lat 2005 – 2019

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS (Bank Danych Lokalnych).

W tabeli nr 1 zestawiono wyżej opisane wskaźniki z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przedstawiające sytuację osób z terenów wiejskich na rynku pracy według województw. Z zaprezentowanych danych wynika, że wartości poszczególnych wskaźników są w dużym stopniu zróżnicowane terytorialnie. Współczynnik aktywności zawodowej ludności wiejskiej w Polsce w IV kwartale 2019 roku wyniósł 55,7%, tak jak rok wcześniej. Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej notowano w województwie pomorskim – 60,7%, a najniższy w województwie warmińsko - mazurskim – 50,2%. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców obszarów wiejskich wahał się od 48,7% w województwach warmińsko – mazurskim i zachodniopomorskim do 60,3% w województwie pomorskim. Najwyższy poziom bezrobocia w IV kwartale 2019 roku notowany był wśród ludności wiejskiej zamieszkującej województwo zachodniopomorskie – 4,7%, zaś najniższe notowano w województwie małopolskim – 1,5%.

Tabela.1. Współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia i stopa bezrobocia osób zamieszkujących obszary wiejskie według województw w IV kwartale 2018 i 2019 roku

Województwo	Współczynnik aktywności zawodowej (%)			Wskaźnik zatrudnienia (%)			Stopa bezrobocia (%)		
	2018 r.	2019 r.	wzrost/ spadek w pkt proc.	2018 r.	2019 r.	wzrost/ spadek w pkt proc.	2018 r.	2019 r.	wzrost/ spadek w pkt proc.
Polska	55,7	55,7	0,0	53,4	54,1	0,7	4,2	2,7	-1,5
Dolnośląskie	58,4	58,6	0,2	55,5	56,2	0,7	5,0	4,2	-0,8
Kujawsko – pomorskie	53,9	52,9	-1,0	50,8	51,3	0,5	5,8	3,1	-2,7
Lubelskie	53,9	53,4	-0,5	50,5	51,1	0,6	6,3	4,3	-2,0
Lubuskie	54,0	54,9	0,9	52,2	53,4	1,2	3,3	brak danych	x
Łódzkie	59,0	57,2	-1,8	57,6	56,2	-1,4	2,7	2,1	-0,6
Małopolskie	53,8	54,3	0,5	51,5	53,5	2,0	4,3	1,5	-2,8
Mazowieckie	57,3	58,6	1,3	54,6	57,0	2,4	4,7	2,7	-2,0
Opolskie	55,6	54,6	-1,0	53,5	52,5	-1,0	3,7	3,8	0,1
Podkarpackie	55,6	53,9	-1,7	51,9	51,4	-0,5	6,5	4,6	-1,9
Podlaskie	52,6	53,9	1,3	51,0	52,2	1,2	3,2	3,1	-0,1
Pomorskie	59,3	60,7	1,4	58,3	60,3	2,0	1,6	brak danych	x
Śląskie	52,1	51,7	-0,4	50,7	51,0	0,3	2,7	1,6	-1,1
Świętokrzyskie	53,1	54,4	1,3	50,4	53,2	2,8	5,0	2,3	-2,7
Warmińsko – mazurskie	49,8	50,2	0,4	46,7	48,7	2,0	6,2	3,1	-3,1
Wielkopolskie	59,8	60,3	0,5	58,0	59,0	1,0	2,9	2,1	-0,8
Zachodniopomorskie	55,9	51,1	-4,8	54,7	48,7	-6,0	2,5	4,7	2,2

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie wyników BAEL GUS.

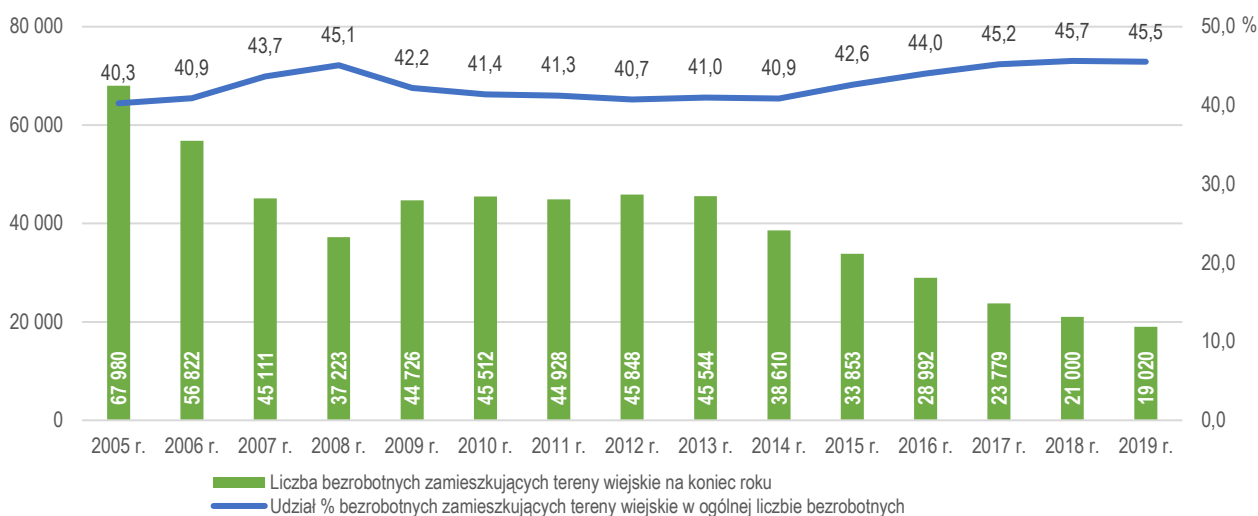
W porównaniu z wynikami za IV kwartał 2018 roku wszystkie wskaźniki obrazujące sytuację na rynku pracy osób zamieszkujących tereny wiejskie województwa zachodniopomorskiego pogorszyły się, notowano spadek aktywności zawodowej ludności wiejskiej i ich mniejszy poziom zatrudnienia, a co za tym idzie wzrost stopy bezrobocia.

2. Bezrobocie rejestrowane na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2019 roku

2.1. Liczba osób bezrobotnych zamieszkujących obszary wiejskie

Na koniec 2019 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy z województwa zachodniopomorskiego znajdowało się łącznie 19 020 osób zamieszkujących wieś, stanowiących 45,5% wszystkich bezrobotnych. W stosunku do danych z końca 2018 roku liczba bezrobotnych z obszarów wiejskich zmniejszyła się w regionie o 9,4%, a ich udział w ogóle zarejestrowanych zmniejszył się o 0,2 pkt proc. Bezrobotni z terenów wiejskich stanowili w Polsce 46,8% wobec 46,2% na koniec 2018 roku. W grupie województw odsetek tych bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych wahał się od 24,6% w województwie śląskim do 62,8% w województwie podkarpackim. Osoby posiadające gospodarstwo rolne, jeżeli spełniają warunki określone w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d i e ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, również mają możliwość rejestracji w urzędzie pracy. Na koniec 2019 roku w województwie zachodniopomorskim było 30 takich osób, stanowiących 0,2% bezrobotnych ze wsi w regionie, najmniej w Polsce. Analiza tej kwestii na poziomie wojewódzkim wskazuje na znaczne zróżnicowanie. Spośród wszystkich bezrobotnych zamieszkałych na wsi w Polsce gospodarstwo rolne posiadało blisko 26,6 tys. osób, tj. 6,5% zamieszkujących wieś. Najwyższy udział posiadających gospodarstwo rolne wśród bezrobotnych ze wsi notowany był głównie w województwach południowo – wschodniej i środkowej Polski tj. podkarpackim – 15,5% (7,3 tys. osób), świętokrzyskim – 13,6% (3,3 tys. osób), łódzkim – 11,9% (2,4 tys. osób). Na powyższą sytuację ma wpływ struktura gospodarstw rolnych. W północnej i północno – zachodniej Polsce duży udział mają gospodarstwa wielkopowierzchniowe, natomiast na południu i w centrum kraju występuje znaczne rozdrobnienie gospodarstw i przewaga gospodarstw małych powierzchniowo.

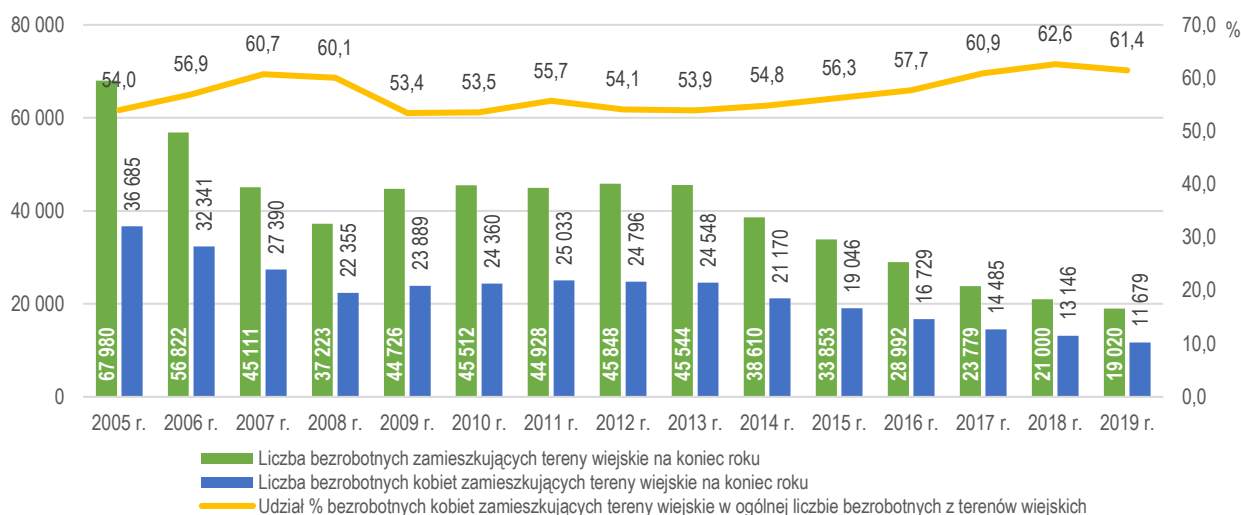
Wykres 4. Liczba bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2005 - 2019

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

Wśród ogółu bezrobotnych z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego znajdowało się 11 679 kobiet, stanowiących 61,4% analizowanej grupy. W stosunku do danych z końca ubiegłego roku liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich w regionie zmniejszyła się o 11,2%, a w przypadku ich udziału w ogóle bezrobotnych z terenów wiejskich notowano spadek o 1,2 pkt proc. Dynamika spadku liczby bezrobotnych mężczyzn zamieszkujących wieś była mniejsza niż w przypadku kobiet i w skali roku wyniosła 6,5%.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych z terenów wiejskich w województwie zachodniopomorskim w latach 2005 - 2019

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

Wedle danych z końca 2019 roku najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich zarejestrowanych było w powiecie koszalińskim – 1 814 osób. Na poziomie powiatów zauważalne są duże różnice w udziale osób zamieszkujących tereny wiejskie w ogólnej liczbie bezrobotnych. Zarówno na koniec 2018, jak i 2019 roku największy udział analizowanej grupy notowano w powiecie koszalińskim, odpowiednio 79,0% i 77,6% (niski poziom urbanizacji powiatu). Na koniec 2019 roku udział bezrobotnych ze wsi na poziomie poniżej 50% zaobserwowano w sześciu powiatach, najniższy w powiecie kołobrzeskim – 39,5%. Spadek liczby bezrobotnych z terenów wiejskich w ciągu 12 miesięcy odnotowano we wszystkich powiatach w regionie, od 1,8% w powiecie stargardzkim do 56,5% w powiecie kołobrzeskim.

Tabela 2. Bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie województwa zachodniopomorskiego według powiatów na koniec 2018 i 2019 roku

Powiat	2018 r.			2019 r.			Zmiana liczby bezrobotnych z terenów wiejskich (w %)
	Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich	Udział % bezrobotnych z terenów wiejskich w ogóle bezrobotnych	Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich	Liczba bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich	Udział % bezrobotnych z terenów wiejskich w ogóle bezrobotnych	
Białogardzki	1 156	693	41,9	1 036	599	41,1	-10,4
Choszczeński	1 444	914	64,1	1 416	863	65,3	-1,9
Drawski	1 096	640	43,9	1 058	630	45,2	-3,5
Goleniowski	981	656	54,4	922	599	53,4	-6,0
Gryficki	949	625	56,8	807	528	55,7	-15,0
Gryfiński	1 599	1 061	66,7	1 245	781	66,2	-22,1
Kamieński	1 304	800	56,3	1 216	736	56,1	-6,7
Kołobrzeski	315	189	43,8	137	78	39,5	-56,5
Koszaliński	1 955	1 247	79,0	1 814	1 159	77,6	-7,2
Łobeski	1 231	742	57,2	1 186	728	58,4	-3,7
Mysliborski	867	557	52,4	729	464	52,2	-15,9
Policki	766	485	55,2	691	433	54,8	-9,8
Pyrzycki	914	591	64,8	756	472	60,7	-17,3
Sławieński	1 439	833	56,7	1 334	789	56,4	-7,3
Stargardzki	1 313	835	44,5	1 290	800	45,6	-1,8
Szczecinecki	1 829	1 128	47,4	1 758	1 042	47,8	-3,9
Świdwiński	1 166	677	56,5	966	546	56,4	-17,2
Walecki	676	473	48,8	659	432	48,7	-2,5
Zachodniopomorskie	21 000	13 146	45,7	19 020	11 679	45,5	-9,4

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

2.2. Bilans osób bezrobotnych z terenów wiejskich

W 2019 roku do rejestrów urzędów pracy na terenie województwa zachodniopomorskiego wprowadzono łącznie 30 132 osoby zamieszkujące obszary wiejskie, podczas gdy w tym okresie wyłączono z ewidencji 32 112 osób z tej grupy. Dane składające się na bilans bezrobotnych informują o dalszej poprawie sytuacji osób zamieszkujących wieś w stosunku do lat wcześniejszych. W analizowanym roku liczba rejestracji była niższa niż w 2018 roku, a liczba wyłączeń z ewidencji przewyższyła liczbę rejestracji o blisko 2 tys. osób.

Głównym powodem wyłączeń z ewidencji osób z terenów wiejskich województwa zachodniopomorskiego było podjęcie pracy – 16 376 osób tj. 51,0% wyrejestrowań, o jeden pkt proc. mniej niż rok wcześniej. Kolejną liczną grupę bezrobotnych wyłączono z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy – 6 205 osób tj. 19,3% wykreśleń i o 831 osób mniej niż przed rokiem. Ze statusu bezrobotnego dobrowolnie zrezygnowało 2 566 osób zamieszkujących wieś tj. 8,0% wszystkich wyłączonych wobec 7,3% rok wcześniej. W grupie bezrobotnych zamieszkujących miasta odsetek wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy był niższy niż wśród mieszkańców wsi – 49,1%. Drugim znaczącym motywem wyłączeń mieszkańców miast było również niepotwierdzenie gotowości do pracy i udział takich osób był wyższy niż w przypadku bezrobotnych ze wsi – 22,5%.

Tabela 3. Bilans bezrobotnych według miejsca zamieszkania w województwa zachodniopomorskiego w 2018 i 2019 roku

Wyszczególnienie	2018 r.	udział % w wyłączeniach	2019 r.	udział % w wyłączeniach	Zmiana (w osobach)
wieś					
Bezrobotni zarejestrowani	33 648	x	30 132	x	-3 516
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych, z powodu:	36 427	x	32 112	x	-4 315
podjęcia pracy	18 945	52,0	16 376	51,0	-2 569
rozpoczęcia szkolenia	755	2,1	738	2,3	-17
<i>w tym w ramach bonu szkoleniowego</i>	65	x	55	x	-10
rozpoczęcia stażu	1 890	5,2	1 628	5,1	-262
<i>w tym w ramach bonu stażowego</i>	0	x	0	x	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	1	0,0	3	0,0	2
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	1 226	3,4	1 087	3,4	-139
<i>w tym w ramach PAI</i>	15	x	0	x	-15
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0,0	0	0,0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odp. pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	973	2,7	707	2,2	-266
odmowy ustalenia profilu pomocy	0	0,0	0	0,0	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	7 036	19,3	6 205	19,3	-831
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	2 654	7,3	2 566	8,0	-88
podjęcia nauki	36	0,1	23	0,1	-13
osiągnięcia wieku emerytalnego	512	1,4	517	1,6	5
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	151	0,4	133	0,4	-18
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	184	0,5	128	0,4	-56
inne	2 064	5,7	2 001	6,2	-63
miasto					
Bezrobotni zarejestrowani	54 616	x	49 113	x	-5 503
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych, z powodu:	58 434	x	51 364	x	-7 070
podjęcia pracy	28 726	49,2	25 245	49,1	-3 481
rozpoczęcia szkolenia	1 257	2,2	1 184	2,3	-73
<i>w tym w ramach bonu szkoleniowego</i>	60	x	76	x	16
rozpoczęcia stażu	2 286	3,9	2 037	4,0	-249
<i>w tym w ramach bonu stażowego</i>	3	x	0	x	-3
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	7	0,0	11	0,0	4
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	772	1,3	608	1,2	-164
<i>w tym w ramach PAI</i>	75	x	13	x	-62
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0,0	0	0,0	0
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odp. pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	2 478	4,2	1 672	3,3	-806
odmowy ustalenia profilu pomocy	0	0,0	0	0,0	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	13 458	23,0	11 581	22,5	-1 877
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	4 594	7,9	4 283	8,3	-311
podjęcia nauki	84	0,1	71	0,1	-13
osiągnięcia wieku emerytalnego	959	1,6	853	1,7	-106
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	293	0,5	220	0,4	-73
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	396	0,7	282	0,5	-114
inne	3 124	5,3	3 317	6,5	193

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPIPS-01.

Pracę niesubsydiowaną podjęło 13 313 osób zamieszkujących obszary wiejskie województwa zachodniopomorskiego, co stanowiło 81,3% wszystkich podjęć pracy. Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystały 3 063 osoby czyli pozostałe 18,7% wyłączonych w związku z podjętym zatrudnieniem. W ramach pracy niesubsydiowanej działalność

gospodarczą zapoczątkowało 586 osób, a pracę sezonową w analizowanym roku znalazło 1 841 osób zamieszkujących wieś⁴. Z subsydiowanych form zatrudnienia w 2019 roku największą grupę skierowano do pracy w ramach prac interwencyjnych – 877 osób (28,6% pracy subsydiowanej). Do robót publicznych skierowano 726 osób (23,7% zatrudnienia subsydiowanego), 586 osób rozpoczęło subsydiowaną działalność gospodarczą (19,1%), 567 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (18,5%). W porównaniu z bezrobotnymi z miast, mieszkańcy wsi częściej podejmowali pracę w ramach zatrudnienia sezonowego (rolnictwo, sektor turystyczny). Inaczej jest w przypadku podjęcia niesubsydiowanej działalności gospodarczej. Tutaj zdecydowanie wyróżniali się mieszkańcy miast, którzy według statystyk w 2019 roku zapoczątkowali 1 013 działalności. Z analizy porównawczej skali podjęć zatrudnienia subsydiowanego w ramach poszczególnych form aktywizacji oferowanych przez urzędy pracy wynika, że w przypadku mieszkańców miast popularniejsze było podjęcie działalności gospodarczej zarówno subsydiowanej, jak i niesubsydiowanej oraz korzystali oni częściej z możliwości zatrudnienia w związku z przyznaniem tzw. bonu na zasiedlenie czy bonu zatrudnieniowego. Otrzymanie bonu na zasiedlenie wiąże się z podjęciem pracy poza miejscem zamieszkania, a statystyki dotyczące tej formy wsparcia mogą świadczyć o większej mobilności zawodowej młodych mieszkańców miast aniżeli mieszkańców wsi.

Tabela 4. Podjęcia pracy bezrobotnych według miejsca zamieszkania w województwie zachodniopomorskim w 2018 i 2019 roku

Wyszczególnienie	2018 r.	udział %	2019 r.	udział %	Zmiana (w osobach)
wieś					
podjęcie pracy, w tym:	18 945	x	16 376	x	-2 569
niesubsydiowanej	15 287	80,7	13 313	81,3	-1 974
podjęcie działalności gospodarczej	609	4,0	586	4,4	-23
praca sezonowa	2 055	13,4	1 841	13,8	-214
subsydiowanej	3 658	19,3	3 063	18,7	-595
prac interwencyjnych	959	26,2	877	28,6	-82
robót publicznych	926	25,3	726	23,7	-200
podjęcia działalności gospodarczej	659	18,0	586	19,1	-73
<i>w tym w ramach bonu na zasiedlenie</i>	5	x	3	x	-2
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	631	17,2	567	18,5	-64
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	118	3,2	122	4,0	4
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	1	0,0	0	0,0	-1
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	24	0,7	16	0,5	-8
inne	340	9,3	169	5,5	-171
miasto					
podjęcie pracy, w tym:	28 726	x	25 245	x	-3 481
niesubsydiowanej	23 384	81,4	21 103	83,6	-2 281
podjęcie działalności gospodarczej	994	4,3	1 013	4,8	19
praca sezonowa	1 827	7,8	1 564	7,4	-263
subsydiowanej	5 342	18,6	4 142	16,4	-1 200
prac interwencyjnych	1 111	20,8	1 067	25,8	-44
robót publicznych	1 288	24,1	793	19,1	-495
podjęcia działalności gospodarczej	1 120	21,0	960	23,2	-160

⁴ Informacja pochodzi ze sprawozdań MRPiPS-01 o rynku pracy dot. bezrobocia rejestrowanego, w tym rejestracji i wyłączeń z ewidencji urzędów pracy.

Wyszczególnienie	2018 r.	udział %	2019 r.	udział %	Zmiana (w osobach)
<i>w tym w ramach bonu na zasiedlenie</i>	6	x	5	0,1	-1
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	921	17,2	748	18,1	-173
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	269	5,0	257	6,2	-12
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	19	0,4	16	0,4	-3
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0,0	0	0,0	0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	55	1,0	31	0,7	-24
inne	559	10,5	270	6,5	-289

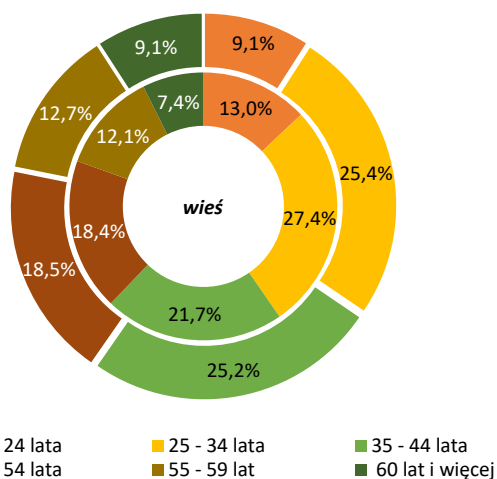
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPiPS-01.

2.3. Struktura osób bezrobotnych z terenów wiejskich według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy

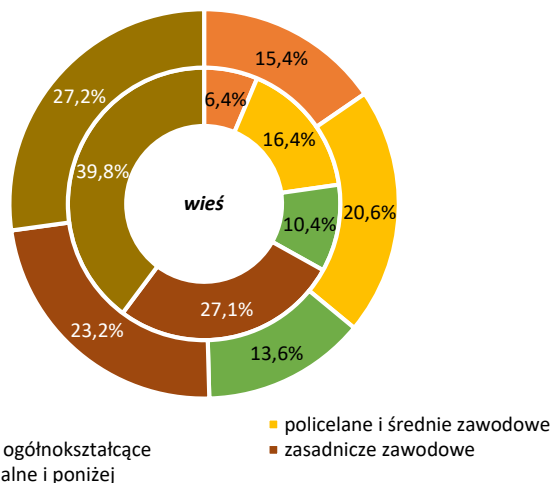
Na koniec 2019 roku najwięcej osób z terenów wiejskich zarejestrowanych w urzędach pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się w przedziale wiekowym 25 – 34 lata tj. 27,4% analizowanej zbiorowości. Co piąty bezrobotny był w wieku 35 – 44 lata i 45 – 54 lata. Osoby bezrobotne do 25 roku życia stanowiły 13,0% bezrobotnych z terenów wiejskich (13,2% rok wcześniej).

Porównanie struktury bezrobotnych według wieku z uwzględnieniem miejsca zamieszkania pozwala zauważyć istotne różnice. Zarówno wśród bezrobotnych ze wsi, jak i z miast największe grupy tworzą osoby w wieku 25 – 34 lata. Duża rozbieżność w udziale bezrobotnych widoczna jest w najmłodszej grupie wiekowej tj. 13,0% na wsi wobec 9,1% w miastach.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg wieku i miejsca zamieszkania na koniec 2019 r.

Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia i miejsca zamieszkania na koniec 2019 r.

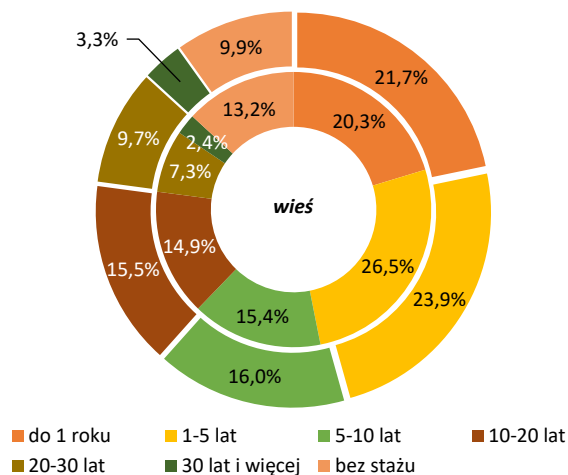

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika nr 5 do sprawozdania MRPiPS-01.

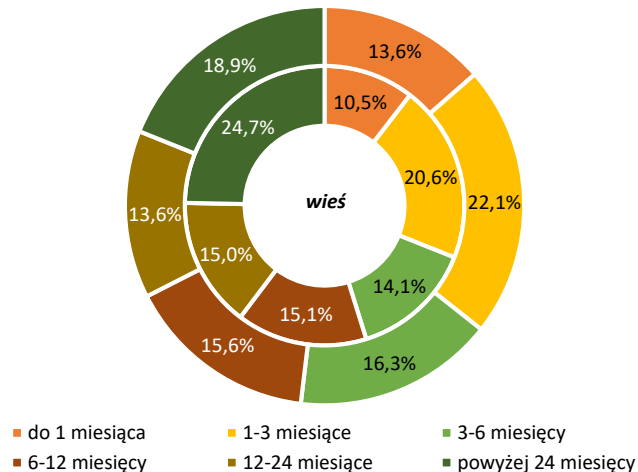
Analiza danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych z końca 2019 roku pozwala stwierdzić, że najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich posiadało wykształcenie gimnazjalne lub niższe tj. 39,8%, a następnie zasadnicze zawodowe – 27,1%. Dyplom uczelni wyższej posiadało 6,4% zarejestrowanych zamieszkujących wieś.

Z zestawienia struktury bezrobotnych według miejsca zamieszkania i wykształcenia wynika, że osoby zamieszkujące obszary miejskie są lepiej wykształcone i w swojej grupie mają znacznie większy odsetek osób z wykształceniem wyższym – o 9 pkt proc., policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym. W przypadku bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich znaczna przewaga zauważalna jest wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Wykres 8. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy i miejsca zamieszkania na koniec 2019 r.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy i miejsca zamieszkania na koniec 2019 r.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika nr 5 do sprawozdania MRPiPS-01.

Wśród 19 020 osób bezrobotnych z terenów wiejskich na koniec 2019 roku najwięcej posiadało staż pracy od roku do 5 lat tj. 26,5%. Liczną grupę tworzyły także osoby dokumentujące roczny staż pracy – 20,3%. Stażu pracy nie posiadało 13,2% bezrobotnych mieszkańców wsi.

Z analizy stażu pracy bezrobotnych z uwzględnieniem miejsca zamieszkania wynika, że wśród zarejestrowanych zamieszkujących wieś więcej jest osób nie posiadających jakiegokolwiek stażu pracy. W przypadku mieszkańców miast częściej legitymują się oni dłuższym ponad 5 – letnim doświadczeniem zawodowym.

Na koniec 2019 roku najwięcej osób z terenów wiejskich pozostawało w ewidencji urzędów pracy od ponad 24 miesięcy – tj. 24,7%. Kolejna grupa znajdowała się w ewidencji urzędów pracy od maksymalnie 3 miesięcy – 20,6% zarejestrowanych.

Rozpatrując strukturę bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy z podziałem na miejsce zamieszkania należy stwierdzić, że w obydwu przypadkach jest ona zbliżona, a większe różnice w odsetkach bezrobotnych z poszczególnych grup nie występują. Mieszkańcy wsi w porównaniu z mieszkańcami miast dłużej korzystają z pomocy urzędów pracy, powyżej roku lub dwóch lat.

2.4. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Według danych z końca 2019 roku osoby zamieszkujące wieś stanowiły 45,5% wszystkich bezrobotnych w regionie. Analiza zamieszkujących wieś bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy informuje, że ponad połowę z nich stanowią osoby długotrwale bezrobotne – 53,8%. Blisko 30% bezrobotnych mieszkańców wsi to osoby, które nie ukończyły 30 roku życia lub skończyły 50 lat. Orzeczenie o niepełnosprawności przedłożyło w urządzie pracy 4,5% bezrobotnych z obszarów wiejskich wobec 6,6% wśród bezrobotnych z miast.

Struktura bezrobotnych według poszczególnych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z uwzględnieniem miejsca zamieszkania pokazuje, że bezrobotni mieszkańcy wsi przeważają w grupie bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia oraz wśród posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Zdecydowana przewaga bezrobotnych z miast widoczna jest wśród bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz w zbiorowości bezrobotnych niepełnosprawnych (ponad 60%).

Tabela 5. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według miejsca zamieszkania w województwie zachodniopomorskim na koniec 2019 roku

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych			Udział % w ogółem			Udział % w kategorii	
	ogółem	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście	ogółem	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście	zamieszkali na wsi	zamieszkali w mieście
Ogółem, w tym:	41 771	19 020	22 751	100,0	100,0	100,0	45,5	54,5
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	34 389	16 155	18 234	82,3	84,9	80,1	47,0	53,0
do 30 roku życia	9 984	5 169	4 815	23,9	27,2	21,2	51,8	48,2
<i>w tym do 25 roku życia</i>	4 537	2 473	2 064	10,9	13,0	9,1	54,5	45,5
długotrwale bezrobotni	20 506	10 227	10 279	49,1	53,8	45,2	49,9	50,1
powyżej 50 roku życia	12 537	5 507	7 030	30,0	29,0	30,9	43,9	56,1
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	420	140	280	1,0	0,7	1,2	33,3	66,7
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	8 780	4 330	4 450	21,0	22,8	19,6	49,3	50,7
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	81	41	40	0,2	0,2	0,2	50,6	49,4
niepełnosprawni	2 362	851	1 511	5,7	4,5	6,6	36,0	64,0

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 i załącznika nr 5 do sprawozdania MRPiPS-01.

Podsumowanie

Zakłady pracy zlokalizowane są głównie w miastach, wieś natomiast kojarzona jest z gospodarstwami rolnymi, a istniejąca tam liczba miejsc pracy jest niewystarczająca. Obok ludności związanej z działalnością rolniczą obszary wiejskie zamieszkuje także ludność bezrolna bez wystarczających perspektyw na zatrudnienie w miejscu zamieszkania. Brak możliwości znalezienia zatrudnienia na obszarach wiejskich wymusza migrację zarobkową ich mieszkańców. Z drugiej strony to tereny wiejskie są w ostatnim czasie popularnym kierunkiem migracji. Dotyczy to w głównej mierze w obrębie województwa zachodniopomorskiego obszarów zlokalizowanych w sąsiedztwie Szczecina (powiat policki, stargardzki i goleniowski) jako miejsca zatrudnienia czy nauki. Ludność napływowa na obszary wiejskie zmienia miejsce zamieszkania ale często jej miejsce pracy pozostaje bez zmian. Mniejszą mobilnością charakteryzuje się ludność bezrolna, chociażby na obszarach na których funkcjonowały państwowe gospodarstwa rolne. Po ich likwidacji osoby zamieszkujące wieś miały lub w dalszym ciągu mają problem ze znalezieniem zatrudnienia. W tym przypadku potrzebna jest zmiana lub uzupełnienie kwalifikacji i aktywizacja zawodowa osób dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

Z wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za IV kwartał 2019 roku wynika, że współczynnik aktywności zawodowej ludności wiejskiej województwa zachodniopomorskiego kształtował się na poziomie 51,1% wobec 55,9% w analogicznym okresie ubiegłego roku i był niższy niż wśród mieszkańców miast, o 3,2 pkt proc. W stosunku do wyników z badania przeprowadzonego w IV kwartale 2018 roku zaobserwowano także wyraźny spadek wskaźnika zatrudnienia, o 6 pkt proc. Wśród mieszkańców miast powyższy wskaźnik zwiększył się o 0,2 pkt proc. W skali roku notowano wzrost stopy bezrobocia (liczonej według metodologii BAEL GUS) wśród mieszkańców obszarów wiejskich z 2,5% na 4,7%. Wśród mieszkańców miast odnotowano spadek bezrobocia o 1,2 pkt proc.

Dane z bezrobocia rejestrowanego informują, że na koniec 2019 roku ponad 19 tys. osób bezrobotnych zamieszkiwało obszary wiejskie, o 9,4% mniej niż na koniec 2018 roku. Ich udział w ogóle zarejestrowanych wyniósł 45,5% i w stosunku do poprzedniego roku zmniejszył się o 0,2 pkt proc. Większość bezrobotnych zamieszkujących wieś stanowiły kobiety – 61,4% (o 1,2 pkt proc. mniej niż na koniec 2018 roku). Bezrobotni z terenów wiejskich to najczęściej osoby w wieku 25 – 34 lata, posiadające wykształcenie maksymalnie gimnazjalne, dokumentujące staż pracy od roku do 5 lat, korzystające ze wsparcia urzędów pracy od ponad dwóch lat. W porównaniu z bezrobotnymi mieszkańcami miast wyższy udział w strukturze bezrobotnych ze wsi zauważalny był w grupie wiekowej 18 – 24 lata, wśród zarejestrowanych dokumentujących wykształcenie gimnazjalne i niższe oraz w grupie bez stażu pracy. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy z uwzględnieniem miejsca zamieszkania była w obydwu grupach zbliżona. Podkreślić jednak należy, że bezrobotni mieszkańcy wsi częściej dłużej korzystali z pomocy urzędów pracy (ponad 12 miesięcy), aniżeli bezrobotni mieszkańcy miast. Bezrobotni ze wsi charakteryzują się niższym niż mieszkańcy miast poziomem wykształcenia. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 6,4% wśród bezrobotnych z terenów wiejskich, podczas gdy wśród mieszkańców miast odsetek ten wyniósł 15,4%.